

Gliwice, dn. 08.12.2025 r.

Dr hab.inż.arch. Dorota Winnicka-Jasłowska, prof.PŚ
Katedra Projektowania i Badań Jakościowych w Architekturze
Wydział Architektury, Politechnika Śląska

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Integralność Architektury, konstrukcji i wyposażenia we współczesnych obiektach użyteczności publicznej

Autorka: mgr inż.arch. Józefina Furmańczyk
Promotor: Dr hab.inż.arch. Joanna Jabłońska, prof.PWr
Dyscyplina Architektura i Urbanistyka

1. Podstawa opracowania recenzji

Recenzja została opracowana na podstawie:

- Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce z dn. 20 lipca 2018 r. art. 187 (Dz.U. z 2023 r. poz. 742), z późniejszymi zmianami.
- Uchwały nr 139/16/RDND01/2024-2028 Rady Dyscypliny Naukowej Architektura i Urbanistyka z dnia 8.10.2025 r. w sprawie wyznaczenia recenzentów w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych w dyscyplinie architektura i urbanistyka Pani mgr inż.arch. Józefinie Furmańczyk, sygnowanej przez Prof. dr hab.inż.arch. Marzannę Jagiełło Przewodniczącą Rady Dyscypliny Naukowej Architektura i Urbanistyka.

- Rozprawy doktorskiej mgr inż.arch. Józefiny Furmańczyk pt.: „Integralność Architektury, konstrukcji i wyposażenia we współczesnych obiektach użyteczności publicznej”.

2. Przedmiot recenzji

Przedmiotem recenzji jest rozprawa doktorska pt. „Integralność Architektury, konstrukcji i wyposażenia we współczesnych obiektach użyteczności publicznej”, autorstwa mgr inż. arch. Józefiny Furmańczyk. Promotorem pracy jest Dr hab.inż.arch. Joanna Jabłońska, prof.PWr

3. Ocena części formalnej i struktury rozprawy doktorskiej

Dysertacja liczy 276 stron, przy czym główny tekst to 262 strony. Składa się z 8 rozdziałów, w tym Katalogu obiektów wybranych do badań szczegółowych. Ponadto, Bibliografii oraz Spisu ilustracji, schematów i tabel. Opracowanie zawiera 118 pozycji bibliograficznych – książek, artykułów naukowych oraz 54 źródła internetowe. Dysertacja zawiera 91 ilustracji, 29 schematów oraz 39 tabel.

Rozdział I poprzedzony Wprowadzeniem, zawiera Wstęp oraz w podrozdziale 1.1. Uzasadnienie podjęcia tematu, następnie 1.2. Przedmiot i zakres badań; Cele badawcze, teza i pytania badawcze omówione są w podroz.1.3. Następnie w podroz.1.4. omówiono Metodykę i strukturę pracy. W podroz.1.5. również znajduje się opis Struktury pracy. Następnie Aktualny stan badań w podroz.1.6. i w ostatnim podroz.1.7. wyjaśniona została Terminologia: integralność architektury, konstrukcji i wyposażenia, budynek użyteczności publicznej, element architektoniczny, element konstrukcyjny i wyposażenie. Rozdział 1 zawarty został na stronach 8-26.

Rozdział 2 Rys historyczny idei integralności architektury, konstrukcji i wyposażenia, zawarty jest na stronach 27-59. Zawiera on podroz. 2.1. Metodologia, następnie 2.2. Integralność starożytnych obiektów widowiskowych. W podroz. 2.3. zawarto omówienie integralności rytuałów i architektury w tradycyjnych domach japońskich. 2.4. Architektura zintegrowana z systemem konstrukcyjnym i wyposażeniem w Art. Nouveau. 2.5. Integralność totalna w modernizmie. Rozdział ten podsumowuje podroz. 2.6.

Rozdział 3 dotyczy Integralności architektury, konstrukcji i wyposażenia w badaniach własnych Autorki, która w podroz. 3.1. przedstawia selekcję obiektów do badań i w dalszych omawia analizę architektury kultury, architekturę komercyjną i biurową, budynki komercyjne i wielofunkcyjne, architekturę rekreacyjną, użyteczności publicznej oraz edukacyjną. Rozdział ten zawiera podsumowanie analiz w podroz. 3.1.7. Następnie w dalszych podrozdziałach omówione są trzy typy obiektów i wyselekcjonowane do badań, są to: Biblioteki, Biura (w domyśle Recenzentki: obiekty biurowe) i Obiekty edukacyjne. Każdy typ obiektu reprezentowany jest przez 5 przypadków wybranych do badań. W tym rozdziale Doktorantka wykonała badania metodą studium przypadków i dokonała podsumowania. Rozdział ten zawarty jest na stronach 60 – 123.

Rozdział 4 dotyczy Wybranych aspektów ergonomicznych i zawiera ciąg dalszych badań własnych w tym zakresie. W podroz. 4.1. Określono Metodykę badań, następnie badania na przykładach i w podroz. 4.3. Podsumowanie. Rozdział ten zawarty jest na stronach 124-141.

Rozdział 5. Zawiera w kolejnych podrozdziałach: analizy jakościowe, ilościowe oraz analizę SWOT. Rozdział ten zawarty jest na stronach 142-169.

Rozdział 6, to podsumowanie badań oraz wnioski w kolejnych podrozdziałach: w ramach studium przypadków, wybranych aspektów ergonomicznych oraz analiz ilościowych,

jakościowych i SWOT. W podroz.6.4. znajdują się wytyczne do projektowania i identyfikacji integralności. Rozdział ten zawarty jest na stronach 170-204.

W rozdziale 7 Zakończenie znajduje się podsumowanie dysertacji i rozdział ten zawarty jest na stronach 205-211.

Rozdział 8 zawiera Katalog obiektów wybranych do badań, opracowanych w postaci kart obiektów. Rozdział ten zawarty jest na stronach: 212 – 262.

Dysertację kończą Bibliografia oraz Spis Ilustracji, schematów i tabel.

Konspekt pracy wynikający ze spisu treści jest logiczny i prawidłowo opracowany.

4. Ocena merytoryczna rozprawy doktorskiej.

Autorka dysertacji podjęła interesujący temat integralności architektury, konstrukcji i wyposażenia budynków użyteczności publicznej. Zjawisko integralności tych trzech komponentów uwidocznione jest w wielu istniejących obiektach historycznych i współczesnych. Autorka stwierdza nawet iż jest to cyt.: „jeden z nurtów projektowych”.

4.1. Temat, cel i zakres badań

W pierwszym rozdziale pracy doktorskiej znajdujemy charakterystykę podjętego tematu – jest nim integralność architektury, konstrukcji i wyposażenia w budynkach użyteczności publicznej, oparta zdaniem Autorki na „fizycznym i estetycznym” połączeniu zawartych w temacie komponentów. Na stronie 8 czytamy, że cyt.: „w wymiarze fizycznym integracja odnosi się do bezpośredniego łączenia komponentów, natomiast estetyczna wiąże się cyt.: „z konsekwentnym doбором detali, które zapewniają spójność wizualną”. Dalej Autorka używa pojęcia „projektowanie zintegrowane” – należy domniemywać, że intencją w tym przypadku było określenie integralności rzeczonych komponentów. Należy jednak pamiętać, że termin projektowanie zintegrowane funkcjonuje już w dyscyplinie naukowej architektura i urbanistyka i oznacza holistyczne podejście do projektowania obiektów wykorzystujące współpracę wielu specjalistów od wczesnych etapów projektu aż do realizacji, przy wsparciu zaawansowanych technologii, programów i systemów jakim jest np. BIM (ang. Building Information Modeling).

W uzasadnieniu podjęcia tematu Autorka wskazuje lukę badawczą w opracowaniach naukowych, stąd chce w niniejszej dysertacji podjąć próbę usystematyzowania wiedzy naukowej na ten temat. Założenie takie jest prawidłowe, jednakże w dalszej części recenzji zawarte są uwagi dotyczące analizy stanu badań.

Autorka określiła przedmiot i zakres badań, które wiążą się z obiektami użyteczności publicznej powstałymi w latach 2000-2020, cechującymi się integralnością określoną jako zależność między architekturą, konstrukcją i wyposażeniem. Doktorantka koncentruje się na trzech typach funkcjonalnych obiektów, jakimi są biblioteki, biurowce i obiekty edukacji, jednakże na wstępie nie podaje jakiego typu są to obiekty, zwłaszcza jeśli chodzi o obiekty edukacji – czy są to szkoły, czy obiekty uczelni wyższych, czy inne obiekty o funkcjach

edukacyjnych? Dobór typów obiektów argumentuje iż są to cyt.: „kategorie funkcjonalnie zbliżone, gdyż stanowią miejsca pracy i nauki, a jednocześnie pozostają przestrzeniami otwartymi na użytkowników”. Tego typu stwierdzenie jest nieprecyzyjne, a nawet nieprawdziwe, gdyż obiekty te mają różny charakter, skalę, pełnią odmienne funkcje i często ich formy są bardzo różniące się od siebie. W dysertacji nie przedstawiono charakterystyk tych trzech typów obiektu oraz uzasadnienia ich wyboru, a w toku badań nie wykazano również cech podobieństwa tych typów obiektów, przez co trudno je porównywać (zwłaszcza, że z wybranych do badań przypadkach są zarówno obiekty biurowe jak też przedszkola).

Niezrozumiałe jest stwierdzenie, że cyt.: „Z uwagi na specyfikę pracy i datowanie budynków, które w większości przypadków nie zostały jeszcze szeroko opisane w literaturze, dokonano ich selekcji na podstawie internetowej bazy danych Arch Daily”. Autorka nie uzasadnia jednak dlaczego przyjęła takie datowanie dla wybranych do badań budynków oraz dlaczego wybrała obiekty użyteczności publicznej zrealizowane w Europie, Azji i w Stanach Zjednoczonych? Przepuszczalnie zakres lokalizacyjny jest wynikiem wstępnej selekcji oraz ostatecznego wyboru obiektów do badań, który nie był nastawiony na konkretny obszar geograficzny, zatem należy uznać, że lokalizacja jest przypadkowa i nie ma w badaniach większego znaczenia. Portal Arch Daily był jedynym źródłem informacji o budynkach, będących przedmiotem badań Doktorantki, co w dalszej części opracowania wydaje się być źródłem zawierającym zbyt mało informacji, gdyż są to podstawowe dane oraz zdjęcia i najczęściej schematyczne przekroje, co ma też odzwierciedlenie w Katalogu obiektów w rozdziale 8. Nasuwa się również pytanie, dlaczego w pracy nie zostały przedstawione badania własne in situ w zakresie przynajmniej trzech obiektów: edukacyjnego, biurowego i biblioteki, które wyjaśniłyby na czym polega integralność w rozumieniu tematu oraz ukazałyby cechy integralności w bardziej dokładny i precyzyjny sposób?

Zdaniem Recenzentki, na wstępnym etapie pracy nie określono precyzyjnie uzasadnienia podjęcia tematu, jego celu i zakresu, które powinny wynikać z analizy stanu badań w szerszym zakresie, niż zostało to dokonane (ocena analizy stanu badań w pkt 4.3. recenzji).

4.2. Teza i pytania badawcze, metodyka badań

W dysertacji określona została Teza główna, która mówi, że : „Zastosowanie integralnego projektowania w architekturze pozwala na uzyskanie oryginalnych i unikatowych rozwiązań formalnych oraz funkcjonalno-przestrzennych w celu uzyskania wysokiej jakości budynków” Teza ta jest zdaniem Recenzentki sformułowana niedokładnie - integralne projektowanie lub projektowanie zintegrowane, to nie to samo o czym mówi tytuł pracy: „integralność architektury, konstrukcji i wyposażenia”. Ponadto jest tu mowa o rozwiązaniach funkcjonalno-przestrzennych, ale już nie o estetycznych, o których Autorka pisała we Wprowadzeniu. Aspekt estetyki pojawia się w analizie stanu badań w Rozdziale 1.6. Aktualny stan wiedzy, w którym Autorka pisze: „Zaznaczyć należy, że w pracy skupiono się na ostatecznym efekcie procesu

projektowego, w rezultacie którego powstaje estetyka oparta na dwóch sposobach łączenia komponentów – pośrednim estetycznym oraz bezpośrednim fizycznym” - nie ma jednak wyjaśnienia co dokładnie to oznacza.

Należy również zwrócić uwagę, że w dalszej części pojawia się dodatkowo aspekt projektowania ergonomicznego, o czym nie ma mowy w zakresie pracy i w tezach, a któremu Autorka poświęciła cały Rozdział 4.

Doktorantka również stawia pytania badawcze – pierwsze z nich dotyczy integralności w odniesieniu do budynków historycznych, co można by uznać za uzasadnione, gdyż obiektom historycznym został poświęcony cały Rozdział 2. Jednakże w zakresie badań nie uwzględniono czasookresu szerszego niż lata 2000-2020, ani też typów obiektów innych niż biblioteki, obiekty biurowe i edukacyjne, dlatego pytanie badawcze nr 1 uznać należy za zbędne.

W pytaniu 2 jest mowa o cyt.:” parametrach wyposażenia” stosowanego w zintegrowaniu architektury i konstrukcji – nie wiadomo jednak na tym etapie, o jakie wyposażenie chodzi i jakie parametry? (w domyśle Recenzentki mogą to być wymiary mebli, o czym dowiadujemy się z Rozdziału 4).

Pytanie 3 jest na początku niezrozumiałe – brzmi ono: cyt.: „Jakie powiązania architektury, konstrukcji i wyposażenia można zauważyć w budynkach architektury współczesnej oraz w jakiej liczbie występują? „, Pytanie o jakie liczby chodzi, w kontekście analiz, na które powołuje się Doktorantka? Z dalszej części dysertacji dowiadujemy się, że chodzi o liczbę powiązań, jednakże przyjęcie konkretnych wartości liczbowych budzi wątpliwość co do zasadności takich badań oraz ich dokładności.

Przyjęty przez Doktorantkę schemat badawczy (schem.1., str.12.) wydaje się być logiczny, i jest oparty na znanych metodach i technikach badawczych, których poprawność zostanie oceniona w dalszej części recenzji.

4.3. Analiza stanu badań

Na podstawie przeprowadzonej analizy stanu badań Doktorantka stwierdza, że jest luka w temacie integralności, rozumianej tak jak w temacie dysertacji. Jednakże biorąc pod uwagę specyfikę ujęcia tematu i rzadkość stosowania łącznie pojęcia: „integralność architektury, konstrukcji i wyposażenia budynków użyteczności publicznej”, należało zdaniem Recenzentki analizować stan badań w zakresie problematyki pokrewnej dotyczącej zależności formalnych między formą budynku, a konstrukcją lub rozwiązaniami funkcjonalno-przestrzennymi i wyposażeniem, lub architekturą budynków i integralnością stylistyczną ich wyposażenia. Brak też odniesień np. do badań związanych z percepcją architektury w aspekcie estetyki, czy np. specyficznych rozwiązań konstrukcyjnych i systemów stosowanych w obiektach użyteczności publicznej. Jednakże biorąc pod uwagę Rozdział 2 Rys historyczny idei integralności architektury, konstrukcji i wyposażenia, można uznać że jest on częścią analizy stanu badań w zakresie wiodącego tematu. Ta część dysertacji, zdaniem Recenzentki jest ciekawa i przedstawia stan badań w odniesieniu do tematu, który ukazuje zależności formy i konstrukcji

w podanych przykładach. Pojawiają się tu jednak dodatkowe kryteria, o których nie było mowy w zakresie pracy, takie jak – skala w architekturze, antropometria i ergonomia w projektowaniu oraz inne. Jednak opracowanie to stanowi dodatnią wartość tej pracy. Ponadto wzbogacone jest o rysunki, które ilustrują opis, czego brakuje w innych częściach dysertacji. Część z nich Doktorantka opracowała sama na podstawie materiałów źródłowych, co należy również ocenić pozytywnie.

4.4. Przeprowadzone badania własne – ocena poprawności przyjętych metod, doboru przypadków do badań (studium przypadków)

Badania własne zostały opisane w Rozdziale 3. Na wstępie autorka wyjaśnia w jaki sposób dokonała wyboru obiektów do badań. Pierwszym kryterium i punktem wyjścia do dalszych badań był wybór portalu Arch Daily (schemat 3, str.61), który stał się źródłem doboru przypadków obiektów wyselekcjonowanych do badań. Następnie zostały wybrane kategorie budynków i ich przegląd z uwzględnieniem założenia co do czasookresu, w którym powstały. W kolejnym kroku zdefiniowane zostały powiązania integralne. Aby obiekt mógł się zakwalifikować do dalszych badań musiał spełnić przynajmniej jedno powiązanie integralne. Ten tok postępowania pokazuje schemat 3 na stronie 61. Autorka następnie analizuje 4510 obiektów kultury, 4811 obiektów komercyjnych i biurowych, 3745 obiektów rekreacyjnych, 1365 użyteczności publicznej, 3458 budynków edukacyjnych. Na tej podstawie dokonuje selekcji obiektów, ostatecznie zostaje wybranych 15, po 5 z każdego z trzech typów – bibliotek, biurowców i budynków edukacyjnych oraz w zakresie wnętrz - obiekty gastronomiczne i handlowe - o tych ostatnich nie było mowy w Rozdziale 1, w zakresie badań, nie ma też mowy w dalszej części pracy. Takie podejście do badań nasuwa kluczowe pytania: W jaki sposób były analizowane obiekty w tak wielkiej liczbie i na jakiej podstawie Doktorantka stwierdziła, że dana integralność jest spełniona? Dodatkowo pojawiają się wątpliwości czy wyniki ocen integralności w tak wielu przypadkach i kategoriach są poprawne? Ponadto nie ma dowodu na to, że takie badania zostały przeprowadzone dla tak liczego doboru przypadków – brak danych potwierdzających wykonanie badań oraz brak wyników jednostkowych i zbiorczych.

W dalszej części badań Autorka analizuje 15 obiektów wyselekcjonowanych do dalszych badań, są to: biblioteki, biurowce i obiekty edukacyjne, doprecyzowując jednocześnie ich charakterystyki. Każdy z piętnastu obiektów wpisany jest do karty obiektu znajdującej się w Katalogu. Zawiera opis oraz schematy graficzno-opisowe integralności w zakresie wskazanych w badaniach elementów obiektu. Niespójne jest natomiast podsumowanie dla każdego z typów obiektów. Autorka pisze ogólnikowo o każdym z nich, nie kierując się wspólnymi dla nich kryteriami i cechami, które świadczyłyby o integralności. Dlatego ważne było by na początku założeń pracy, określenie precyzyjne co oznacza integralność architektury z konstrukcją (i każda następna integralność) oraz jakie kryteria i cechy za tym przemawiają. One powinny zostać zbadane i przeanalizowane w ramach obiektów o tej samej funkcji. W podrozdziale 3.5. na stronie 122 zostało dokonane podsumowanie badań, ale jest ono bardzo ogólne. Na stronie

123 Autorka jednak stwierdza, że udowodniła tezę oraz dwie pomocnicze. Stwierdza też, że cyt.: „projektowanie zintegrowane sprzyja kształtowaniu nowego kierunku architektonicznego, który polega na holistycznym scaleniu kluczowych komponentów budynków w jednorodną całość”. Trudno uznać to zdanie za odkrywcze i jednocześnie poprawne w logicznym rozumowaniu. Należy przypomnieć, że holistyczne podejście do architektury, to metoda projektowania, traktująca budynek jako całość, a nie sumę poszczególnych elementów i opiera się na zrównoważonym rozwoju, lokalizacji i kontekście miejsca, potrzebach użytkowników, funkcji i formie, estetyce, materiałach i technologiach oraz innych aspektach. W pracy Doktorantki nie ma jednak mowy o większości z nich. **Recenzentka oczekuje zatem, że w trakcie obrony pracy Doktorantka dokładnie omówi badania pod kątem udowodnienia tezy i tez pomocniczych oraz odpowiedzi na pytania badawcze.**

W Rozdziale 4 Autorka porusza problematykę ergonomii. Bazuje jednak na podręczniku z 2005 r., przez co sprowadza aspekty ergonomiczne jedynie do wymiarów ciała ludzkiego i dostosowaniu do nich wyposażenia. Ergonomia współczesna jest już bardziej rozwinięta i porusza więcej zagadnień związanych z użytkowaniem przestrzeni architektonicznej i urbanistycznej. W tym rozdziale Autorka niepotrzebnie tłumaczy czym jest miara centylowa, gdyż są to informacje podręcznikowe. Następnie w podroz. 4.1. Metodologia, analizuje czynności jakie wykonują użytkownicy badanych 15 obiektów i jakiego wyposażenia do tego używają. Trudno jednak zweryfikować te czynności i wyposażenie nie prowadząc badań jakościowych na miejscu (in situ) właściwymi technikami i narzędziami badawczymi. Na tej podstawie jednak Doktorantka z pełnym przekonaniem podsumowuje czynności i wyposażenie we wszystkich typach aktywności jednocześnie dla wszystkich badanych obiektów, nie uwzględniając np. takich różnic jak zajęcia w przedszkolu oraz praca biurowa.

W Rozdziale 5 zawarte są analizy: jakościowa, ilościowa i SWOT.

Analiza ilościowa - według Doktorantki polegała na stwierdzeniu ile w danym obiekcie znajduje się połączeń architektury z konstrukcją i wyposażeniem. Zdaniem Recenzentki jest tu mylne rozumienie czym jest analiza ilościowa w badaniach ilościowych. Przeprowadzona analiza w tabeli 33 na stronie 142 wykazuje zdaniem Doktorantki cyt.: „dominację powiązań, w których architektura pełni rolę nadrzędną integrując zarówno elementy konstrukcyjne, jak i wyposażenia.” Dalej zostały wykonane podsumowania liczbowe - ile w sumie jest powiązań w ramach trzech kryteriów architektury, konstrukcji i wyposażenia. Zdaniem Autorki cyt.: „Wyniki te podkreślają, że strategiczne powiązania architektury z wyposażeniem, stanowią istotny element kształtowania jakości użytkowej i estetycznej współczesnych budynków użyteczności publicznej”. Jest to stwierdzenie bardzo ogólne. Analiza ta mogłaby stanowić dane statystyczne, ale zastanawiać może jej zasadność zwłaszcza, że podsumowanie danych jest łączne dla wszystkich trzech rodzajów obiektów, które zasadniczo różnią się od siebie formą, wielkością, układem funkcjonalno-przestrzennym, systemem konstrukcyjnym, rodzajem przeznaczenia i sposobami użytkowania. Analiza ta nie przyczyni się do określenia typologii tych rodzajów budynków lub cech wspólnych dla każdego rodzaju obiektu.

Analiza jakościowa - została oparta o własny scenariusz badań Autorki i wykazuje brak poprawności w zakresie metodycznym. Tabele 34 i 35 zawierają opis poszczególnych 15 obiektów wytypowanych do badań metodą studium przypadków. Każdy obiekt opisany jest innymi kryteriami, więc trudno je zestawić ze sobą i porównać. Autorka głównie koncentruje się na estetyce, a wyniki badań opiera na subiektywnej ocenie. W podsumowaniu używa nieprecyzyjnych stwierdzeń i niepopartych obiektywnymi badaniami, a także sformułowań potocznie używanych lub niepoprawnych w odniesieniu do dyscypliny architektura i urbanistyka”: (str.154-155): reprezentacyjność – obiekty „stanowiące wizytówkę miasta”; „identyfikacja reprezentacyjności możliwa jest przede wszystkim na podstawie gabarytu (przyp.budynku), sposobu usytuowania np. z obszernym przedpolem przy placu miejskim (...)”; „w wielu analizowanych budynkach powtarza się schemat dostosowania formy zewnętrznej bryły budynku do planu i funkcji(...)” ; „ przed wejściem do budynku można intuicyjnie rozpoznać funkcję pomieszczeń poprzez obserwację charakterystycznych elementów (...), jak okna i drzwi” i wiele innych stwierdzeń, których nie stosuje się w dyscyplinie, ale też sformułowań, które nie są poparte wiedzą naukową i są nieprofesjonalne.

Analiza SWOT – zostały przedstawione mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia dla integralności architektury, konstrukcji i wyposażenia, jednakże znów istnieją duże rozbieżności dotyczące zakresu przeprowadzonych badań oraz stwierdzeń zawartych w tabeli 36 analiza SWOT. Zastanawiająca jest też zasadność stosowania analizy SWOT w kontekście tematu.

4.5. Udowodnienie tezy, odpowiedzi na pytania badawcze – ocena poprawności sformułowanych wniosków

Teza główna i dwie pomocnicze zostały sformułowane bardzo ogólnie. W tym brzmieniu nie są to tezy wymagające twardych dowodów naukowych, mimo że każda teza wymaga potwierdzenia naukowego. Mimo uwag dotyczących przeprowadzonych badań można uznać, że tezy te zostały potwierdzone. Doktorantka również starała się odpowiedzieć na pytania badawcze, mimo, że można mieć zastrzeżenia do ich sformułowań (powinny być bardziej jakościowe, a odpowiedzi na nie powinny rozwiązać szczegółowo problem naukowy).

4.6. Ocena materiału ilustracyjnego

Praca jest bardzo oszczędna jeśli chodzi o materiał ilustracyjny w głównej jej treści. Brakuje schematów graficznych, które wyjaśniałyby zależności przede wszystkim dwóch komponentów: architektury i konstrukcji. Pojawiają się takie w Rozdziale 4, dotyczącym ergonomii i wyposażenia. Główny materiał ilustracyjny zawarty jest w katalogu obiektów wybranych do badań, jednak jest on bardziej prezentujący obiekty niż przedstawiający analizę integralności.

5. Podsumowanie zawartości merytorycznej dysertacji, ocena wartości naukowej.

Zapoznanie się z przedstawioną do recenzji pracą doktorską pt. „Integralność architektury, konstrukcji i wyposażenia we współczesnych obiektach użyteczności publicznej” nasuwa wiele

uwag merytorycznych przedstawionych w niniejszej recenzji, a wynikają one przede wszystkim ze zbyt szerokiego ujęcia tematu, który powinien być na początku pokazany szerzej, by następnie zostać zawężonym np. do jednego typu obiektu użyteczności publicznej. Uwaga ta dotyczy również zasięgu czasowego i geograficznego, które w obecnym ujęciu tematu nie mają żadnego znaczenia dla wiedzy o budynkach, ich typologii i cechach charakterystycznych wynikających z okresu w którym powstały lub obszaru geograficzno-kulturowego. Precyzyjne ujęcie tematu powinno mieć odzwierciedlenie w dokładnym określeniu celu, zakresu badań, a także problemu badawczego.

Mimo licznych uwag, podjęty temat jest istotny dla kształtowania współczesnych obiektów miejskich, które powinny być projektowane odpowiedzialnie z uwzględnieniem rozwiązań formalnych, gdyż wpisują się one dominująco w wizerunek miasta – ich forma oparta na specjalnie zaprojektowanych rozwiązaniach konstrukcyjnych, stanowi o wizualnej i estetycznej jakości architektury. Z kolei integralność i spójność estetyczna wnętrza z wyposażeniem, która wynika z potrzeb użytkowników, powoduje iż obiekty użyteczności publicznej są efektywne pod względem architektonicznym, dobrze zaprojektowane od strony funkcjonalno-użytkowej i spójne estetycznie. Niniejsza praca zawiera niektóre wskazania, jak należy myśleć o funkcji, formie, estetyce i człowieku. Odnajdujemy w niej pewne wartości, które należy docenić i które zapewne zostaną pokazane w trakcie publicznej obrony. Doktorantka wykonała duży zakres pracy, którego najprawdopodobniej nie była w stanie pokazać, jak np. wyniki analiz kilku tysięcy obiektów na podstawie Arch Daily. Czytając pracę, czuje się zaangażowanie Doktorantki w badania oraz potencjał tematu.

6. Konkluzja

Przeprowadzony w dysertacji doktorskiej wywód pozwolił zrealizować główne cele badawcze i odpowiedzieć na sformułowane pytania. Recenzentka stwierdza spełnienie przez Panią mgr inż. arch. Józefinę Furmańczyk w rozprawie doktorskiej pt.: „Integralność architektury, konstrukcji i wyposażenia we współczesnych obiektach użyteczności publicznej”, wymogów formalnych i merytorycznych wynikających z art.187 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2028 roku, (Dz.U.z 2023 r. poz.742) z późniejszymi uzupełnieniami, i wnosi do Przewodniczącego Rady Dyscypliny Architektura i Urbanistyka Politechniki Wrocławskiej, o przyjęcie rozprawy doktorskiej i dopuszczenie jej do publicznej obrony.

Dr hab.inż.arch. Dorota Winnicka-Jasłowska, prof.PŚ

Gliwice, dn. 08.12.2025 r.